

HISTORIE Heemkundevereniging Simpelveld publiceert teruggevonden dagboek van anonieme non uit huize Loreto

Voor de zusters ging oorlog nog door

Op 17 september 1944 werd Simpelveld bevrijd. Voor de zusters in huize Loreto was de oorlog daarmee nog niet voorbij: bij hun klooster bleven de kanonnen bulderen.

door René Willems

We schrijven dinsdag 26 september 1944. De Duitse bezetters zijn al anderhalve week eerder weggetrokken uit Simpelveld. Het dorp is bevrijd. Maar voor de zusters van het Arme Kindje Jezus is de oorlog nog lang niet voorbij: „We liggen dag en nacht onder vuur.” In haar dagboek houdt een van de zusters nauwkeurig bij wat ze om zich heen ziet en hoort: *‘In de namiddag begint een heel zwaar bombardement op een bunker ergens in de Siegfriedlinie. Onophoudelijk vliegen de zware, viermotorige bommenwerpers over ons heen. De Duitse luchtafweer ontvangt hen met helse beschietingen. Ons huis heeft onder de voortdurende ontploffingen.’*

Donné Jaegers, lid van heemkundevereniging De Bongard, heeft het dagboek gekregen van de zusters van het Arme Kind Jezus. Hij was op zoek naar bewijzen voor het verhaal dat de zusters tijdens de Tweede Wereldoorlog hulp hadden geboden aan onderduikers. Die vond hij niet: zoiets werd niet vastgelegd,

Evacués uit Kerkrade trekken langs het klooster van de zusters van het Arme Kind Jezus in Simpelveld.

foto Heemkundevereniging Bongard

want als die notities in vijandelijke handen vielen, waren de gevolgen voor de zusters waarschijnlijk niet te overzien geweest. De zusters hadden wel iets anders voor Jaegers: een persoonlijk dagboek van een kloosterlinge uit de roerige jaren 1944 en 1945. Van wie dat dagboek is, is niet duidelijk: „Moeder overste weet dat zelf ook niet”, zegt voorzitter Luc

Wolters van heemkundevereniging De Bongard. Het dagboek is in het Duits geschreven. Niet verwonderlijk, want de kloosterorde is van oorsprong Duits. Jaegers heeft de tekst vertaald in het Nederlands, en waar nodig aangevuld met fragmenten uit de officiële kloosterkroniek van huize Loreto. Het verhaal van de onbekende zuster maakt in elk geval één ding duidelijk:

met de komst van de Amerikanen was de ellende nog lang niet voorbij voor de inwoners van Simpelveld. Door zijn ligging direct onder de rook van Aken lag het dorp nog maandenlang direct aan de frontlijn. Afgedwaalde bommen richtten ook na de bevrijding regelmatig grote schade aan in Simpelveld. Op 27 september viel een granaat

pal naast de kloosterkerk. *‘In de eetzaal vielen de scherven van de ramen op de slapende kinderen’*, noteert de zuster in haar dagboek. *‘We moesten de splinters voorzichtig van de gezichten plukken.’*

De zusters ontfermden zich ondertussen over vluchtelingen en evacués, die de steden en dorpen langs de grens halsoverkop hadden moeten verlaten. *‘In onafzienbare rijen trekken ze door de straten’*, schrijft de zuster. *‘De granaten suizen over hen heen. De kapelaan van Spekholzerheide heeft zijn tachtigjarige vader op straat aangetroffen en naar ons toe gebracht.’*

Het moet een verschrikkelijke tijd zijn geweest, ook voor de zusters in huize Loreto. Zij gaven de moed echter niet op. Zij klampten zich vast aan hun niet aflatende vertrouwen in Maria. *‘Het had veel erger kunnen zijn’*, noteert de zuster in haar dagboek. *‘Maar wij staan onder Moederkes bescherming.’*

In mei 1945 is de oorlog eindelijk voorbij. Ook voor de zusters van het Arme Kind Jezus: *‘Om 21.20 uur gaat de sirene in Simpelveld. Wapenstilstand in Holland. Zuster Francisca gaat het koor op en speelt het Te Deum.’*

‘Vrede, eindelijk vrede? Ja, het afschuwelijke moorden is nu ten einde.’

‘Echo uit huize Loreto, dagboek van een onbekende zuster van het Arme Kind Jezus’ is uitgegeven door heemkundevereniging De Bongard in Simpelveld. Het historische naslagwerk is voor 20 euro te koop bij deze vereniging en bovendien in enkele plaatselijke winkels.